

Indvendinger imod det fremført, og der er ikke særlig Grund til at gennemgaa de samme Spørgsmaal igen nu. Jeg skal blot gøre opmærksom paa, at naar vi staaar overfor et Lovforslag om Skolens Styrelse og Tilsyn, er det aldeles nødvendigt i en Tid som den, hvori vi lever, at gøre sig klart, hvilken Udvikling vi ønsker for Folkeskolen; derefter maa Tilsynet rette sig. Vi er inde i en Tid, hvor der er en uhyre Gæring i vor Skoleverden. Vi ser, hvordan de forskellige pædagogiske Systemer vokser op og gør Krav paa at blive drøftet. Derved kommer Kampen til at staa mellem de forskellige Retningslinier i Skoleverdenen. Hvis man vilde holde sig til den gamle Skole, som var en Kundskabsskole, vilde det være nødvendigt at have et Tilsyn, der kunde prøve, om Børnene nu ogsaa fik de nødvendige Kundskaber indøvet. Hvis man vilde gaa til den anden Side og vilde holde sig mere til Friskoletankerne, de Tanker, der nu har været fremført af det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard: Kolds og Grundtvigs Skoletanker, maatte man indrette sit Tilsyn derefter. Vil man endelig holde sig til de nye, de ganske nye Skoletanker, som nu er kommet op under Navnet „ny-europæiske Skoletanker“, hvorefter det ser ud til, at det ikke er Læreren, der skal være Skolens Leder, men Børnene, der skal lede Læreren, maa man have et Tilsyn, som kan se efter, at Læreren nu virkelig ogsaa er følgagtig og lydlig overfor Børnene og stiller sig tilstrækkelig til Raadighed for de forskellige Interesser, de kan have. Altsaa, det er rimeligt, at man i nogen Grad maa indrette Tilsynet efter det Ideal, man har af en Skole. Der har jo herhjemme været en Udvikling i Retning af, at Forældrene skulde have mere Indflydelse paa Skolen. Det er i Virkeligheden ganske naturligt, men jeg tror dog, at alle er nogenlunde enige om, at den direkte Indflydelse faar Forældrene ikke, men at det maa blive gennem Vælg, gennem Repræsentanterne i de forskellige Institutioner, Forældrene kommer til at øve deres Indflydelse. Ganske vist læste jeg forleden i et Blad, at man efter de ny-europæiske Skoletanker kunde faa at se, at Mødrene sad i Skolen med deres Haandarbejde og saa paa, hvordan det gik til. Jeg tror nu, de fleste Lærere, naar de tænker tilbage paa deres Virksomhed, har adskillige Erindringer om Mødres Besøg i Skolerne. Jeg tror alligevel ikke, at man vil komme saa vidt herhjemme, at man ønsker det System, men at det vil blive gennem de forskellige Institutioner, Forældrene vil faa og maa have Indflydelse;

det direkte Tilsyn kan man vist se nogenlunde bort fra.

Saa bliver da Spørgsmaalet, hvordan man vil have dette Tilsyn, og hvordan det skal komme frem. Nu skal jeg ikke gennemgaa de forskellige Afdelinger i Lovforslaget og endnu mindre de forskellige Paragraffer. Det vilde være unyttigt. Som Lovforslaget var forrige Gang, var vore Betæneligheder ved det ret store, og efter som Forholdene har udviklet sig baade paa den ene og den anden Maade, baade i økonomisk og pædagogisk Henseende, er mit Parti ikke mindre betænkeligt ved Lovforslaget i denne Samling, end vi var i forrige. Ved Loven af 29. Marts 1904 blev det bestemt, at Familiefædre eller Enker skulde have Sæde i Skolekommissionen. Det var altsaa en Indrømmelse til den Tanke, at Forældrene skulde have noget Tilsyn med Skolen. Denne Udvikling er saa blevet fortsat. Det var ikke blot Tanken i al Almindelighed at give Befolkningen Selvstyre, men Tanken var virkelig, at det skulde være Forældrene som saadanne, der skulde have Indflydelse paa deres Børns Undervisning. Saa kom Kommissionen af 1909, der afgav Betænkning i 1911, der førte til et Lovforslag i 1911—12. Kommissionen ønskede, at Skolekommissionerne skulde vælges udelukkende med Skolens Tarv for Øje og med den Opgave at yde et virkelig stedligt Tilsyn med Skolen, og hvis man vil søge efter en anden bestemt Linie i Kommissionsforslaget, maa det vel være den, at det var Kommissionens Tanke at slaa bestemt fast, at Kommunalbestyrelsen havde det økonomiske Ansvar for Kommunens Ledelse, altsaa ogsaa overfor Udgifterne til Skolevæsenet.

Nu bliver saa Spørgsmaalet: Har da Forældrene efter det her foreliggende Forslag faaet mere Indflydelse, end der den Gang var tiltænkt dem? I det Forslag, der var fremsat i Folketinget i Samlingen 1911—12, var Præsten bibeholdt som Medlem af Skolekommissionen, medens man i det her foreliggende Forslag har udelukket ham med den Motivering, at Forældrene skulde have mere Indflydelse, og i Sædet toreslaar at gøre to Kommunalmedmænd til Medlemmer af Skolekommissionen. Heroverfor er det, man spørger: Hvad er nu Princippet, hvad er Retningslinien i alt dette? Svaret kan da absolut ikke blive det, at det er Meningen derigennem at give Forældrene mere Indflydelse, thi Kommunalbestyrelsen er dog ikke valgt efter mere skolemæssige Hensyn end Præsten, den er derimod valgt efter